ڕزگارکردنی موسڵ و مەترسی شەپۆلێکی تری ئاوارەبوون ... 4

ڕەسوڵ بێسکێنی
4 – 5

هاتن و مانەوەی ئاوارەکان وەك كێشەیەكی ئاڵۆز

سەرهەڵدانی جەنگی داعش و پەرەسەندنی کێشە تائیفیەکان لە عیراق ئاوارە بوونی عەرەبە سوننەکانی بۆ کوردستان لێ کەوتەوە، لەسەرەتادا بەمەبەستی پارێزگاری لە ژیان و دوور کەوتنەوە لەشەڕ کۆچیان کرد، خۆشیان باوەڕیان وابوو ئەمە کێشەیەکی کاتیە و بۆ ماوەیەکی دیاری کراو لە کوردستان دەمێننەوە، دواتر لەهەر دەرفەتێکی گونجاو دا دەگەڕێنەوە سەر زێدی خۆیان، بەڵام لەئەنجامی دریژەکێشانی شەڕ و نیشتەجێ بوونی نیمچە ئازادی لەناو شار و شارۆچکەکان و تا ڕادەیەکی باش ئارامتر لە ژیانی پێشوویان، هەندێك جار دۆزینەوەی کار و جێگیربوون یاخود دوای بڕیاردانی بەغدا بەگواستنەوەی فۆرمی خۆراکی ئاوارە عەرەبەکان بۆ شوێنی نیشتەجێ بوون، دواتریش گواستنەوەی تۆماری باری کەسێتی هیچ پێناچێت وا زوو بگەڕێنەوە یان دوور نیە هەر نەگەڕێنەوە، لێرەدا دیاردەکە گۆڕانی بەسەر دادێت، لە شێوەیەکی داڵدەدان و مافی مرۆڤەوە دەگۆڕێت بۆ سەرهەڵدانی تەنگژەی سیاسی و گۆڕینی دیموگرافی، هیچ دوور نیە ئەمەش لە داهاتوودا کێشەی کۆمەڵایەتی لێ بکەوێتەوە، تائێستا هاووڵاتیانی کوردستانیش بەچاوی میوان و ئاوارەیی لێیان دەڕوانن، پێیان وایە لە دەرفەتێکی نزیك و گونجاودا دەگەڕێنەوە بۆ شوێنی پێشووی خۆیان، هەموو ئەمانەش پەیوەندیان بەکۆتایی هاتنی شەڕی داعشەوە هەیە، ئایا ئاوارەکان ئامادەن بگەڕێنەوە بۆ زێدی خۆیان لەکاتێکدا بەقسەی ڕاگەیاندنەکان بێت عەرەبی شۆڤێنی شیعە هەر نەبێت بەشێکی خانووەکانیان لەگەڵ زەوی تەخت کردوون، بەگەڕانەوەشیان مەترسی بۆ سەر ژیانیان پەیدا دەبێت، ئەوان هیچ دڵیان بەم گەڕانەوەیە خۆش نیە، بەڵام لە درێژەی مانەوەیان لە کوردستان هیچ دوور نیە کۆمەڵێك کێشە سەر هەڵبدات، تائێستا کاربەدەستانی حکومەتی هەرێم بەکێشەیەکی گەورەی نابینن، وەك چۆن لەکاتێ حکومەتی عیراق بڕیاری گواستنەوەی فۆرمی خۆراکی دا بۆ ئاوارەکان بۆ شوێنی نیشتەجێ بوون و دواتریش گواستنەوەی تۆماری ناسنامەی باری کەسێتی بڕیان دەرکرد بۆ شوێنی نیشەجێ بوونیان،

حكومەتی هەرێم بۆ دەنگیان هەڵبژارد، وەك پێشبینی دەكرێت ئەگەرێكی زۆر هەیە لەگەڵ ڕزگار كردنی موسڵ شەپۆلێكی دیكەی ئاوارەی پارێزگای موسڵ بەهەڵی جەنگی داعش ڕووبكاتە هەرێمی كوردستان، حكومەتی هەرێم پلانی چیە بۆ ڕووبەڕوو بوونەوەی كەیسی هەستیار و مەترسیداری لێشاوی ئاوارە عەرەبەكانی جەنگی داعش لەئەنجامی شەڕ و ڕزگار كردنی موسڵ، بۆ دەنگ بوون و ڕێگادان بەهاتنی شەپۆلی ئاوارەی ئەم جارەی پارێزگای موسڵ بۆ هەرێمی كوردستان كێشەیەكی گەورەتر لەوەی چاوەڕێی دەكرێ بۆ داهاتووی خۆیان ساز دەكەن، لەبەرامبەر ئەو هەموو ئەگەر و پێشهاتانەی هەرێمی كوردستان لە نیشتەجێ بوونی ئاوارەكانی جەنگی داعش لەكوردستان كێشەیەكی ئاڵۆزە.

كارەسات و مەترسیەكە دوای كۆتایی هاتنی جەنگی داعش دەست پێ دەكات، كاتێ پێویست بوونی گەڕانەوەی ئاوارەكان كاتی دێت و حكومەتی شیعە ئارەزوومەند نیە لەگەڕانەوەیان لەبەر ئەوە دەتوانێت بەنهێنی چەندین كێشەی لاوەكی لەنێوان داڵدەر و داڵدەدراو دروست بكات، بێ گومان لەناو كەلتووری عەرەبی سەردەمی داعشیشدا ئاسانە چەندین گروپی ئەنجامدانی تاوان دروست بكرێت، بۆ تێكدانی ئاسایشی شارەكان و سەرهەڵدانی چەندین كێشەی كۆمەڵایەتی. ئەمەش دەبێتە هۆی بەریەك كەوتن و دروست بوونی چەندین كێشەی كۆمەڵایەتی و ئەنجامدانی تاوان. ئەو كاتە دەسەڵاتی ناوەندی شیعەگەرا خۆیان لێ دەكات بەخاوەن و داوای پاراستنی ئاسایشیان لە حكومەتی هەرێم دەكات، هیچ دوور نیە بۆ ناشیرین كردنی ڕووی جوانی پێشمەرگە و كورد لەبەرامبەر ئەوەدا هاوار بۆ كۆمەڵگای نێودەوڵەتی بەرێت، گوایە مافی ئاوارەكان ناپارێزرێت. هەرچەندە سەرەتا لەلایەن هاووڵاتیانی كوردستانەوە زۆر داوا لەحكومەتی هەرێم كرا لە كەمپی تایبەت دا ئاوارەكان ڕێك بخات و ڕێگانەدرێن بەو پشێویە لە نێوان شارەكانی هەرێم بڵاو ببنەوە، ئەو كات حكومەتی هەرێم گرنگی بەم بابەتە نەدا، یان لەتوانای دا نەبوو ئەم ئەركە وەئەستۆ بگرێت، ئێستا پێویستە بەوریاییەوە بەشێوەی دیموكراسیانە مامەڵە لەگەڵ ئەو كێشەیەدا بكرێت، ئەگەر بەشێوەیەكی وردبینانە چارەسەر نەكرێت و لەئێستاوە خۆی بۆ ئامادە نەكرێت، بێ گومان دوای شەڕی داعش كە چاوەڕێی وڵاتێكی هێمن و ئارامین، گیرۆدەی نائارامی و ناسەقامگیری دەبینەوە.